

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Számítógépi program jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT - 19/13.

A Fővárosi Törvényszék által feltett kérdések:

- 1. Az alperesi szoftver külső megjelenése, a „felhasználói élményt” meghatározó interface menürendszere és tartalmi elemei megegyeznek-e, illetve számottevő hasonlóságot mutatnak-e a felperesi szoftver részeihez képest?**
- 2. Szükséges-e egy szoftver vizuális megjelenítő felületének egy másik szoftverhez történő felhasználásához a mintaként szolgáló szoftver forráskódjának, tárgyi kódjának, illetve dokumentációjának ismerete?**
- 3. A II. r. és III. r. alperes által készített szoftver demo változata forráskódjának és a felperesi szoftver forráskódjának specifikációja közötti érdemi, eredeti jelleggel rendelkező részek között megfigyelhetőek-e azonosságok, visszatükröződések?**
- 4. A bíróság felhívja a szakértőt, hogy a II. r III. r alperes részéről 46. sorszám alatt érkezett beadványában indítványozott, valamint a felperes által 58. sorszámú beadványban feltett kérdésekre is nyilatkozzon.**
- 5. A bíróság felhívja a szakértőt, hogy amennyiben a korábban jelen eljárásban kirendelt igazságügyi és a büntetőeljárásban kirendelt szakértő által elkészített szakértői véleményben foglaltakkal ellentétes, azoknak ellentmondó megállapításokra jut, abban az esetben az ellentmondás okaira is nyilatkozzon.**
- 6. Terjessze elő az ügygel kapcsolatos egyéb észrevételeit.**

A II. és III. rendű alperesnek 46. sorszám alatt érkezett beadványában feltett kérdések:

- 7. A felperesi szoftver eredeti jellegű számítógépi programalkotásnak minősül-e, figyelemmel arra is, hogy annak funkcionalitása, tartalma túlnyomó részt jogszabályok és szakmai szabályok által konkrétan meghatározott?**
- 8. Ha a 7. kérdésre adott válasz igen, akkor az alperesi végleges szoftver a felperesi szoftvertől különálló, önálló, eredeti számítógépi programalkotásnak minősül-e, figyelemmel arra is, hogy az alperesi és a felperesi szoftver is ugyanazon funkciókkal rendelkezik, ugyanazon feladatok elvégzésére jött létre, ugyanazon jogszabályi és szakmai szabályok vonatkoznak rá de más programnyelvben íródott?**
- 9. A szakértő testület válaszoljon arra is, hogy a felperesi szoftverben szereplő adatsorok, adatsorrendek, adattípusok, jogszabályok, adatgyűjtési módszerek, szoftverfunkciók, megjelenítési módok (pipasor), feltett kérdések sorrendje és tartalma, kérdések és adatok csoportosításának módja, adatkategóriák és azok sorrendje, adatszerkezetek, mérési módszerek és a mérésekkel ellenőrzött frekvenciák a szerzői jogról szóló törvény 1.§ (6) bekezdése szerinti, szerzői jogilag nem védett ötletnek, elvnek, elgondolásnak, eljárásnak, módszernek tekinthetőek-e, vagy önmagukban**

szertői jogi oltalom alatt állnak, és hogy ezek alkalmazása az alperesi végleges szoftverben megalósít-e az Alperes részéről az alperesi szoftverre vonatkozó szerzői jogsértést?

A felperesnek 58. sorszám alatt érkezett beadványában feltett kérdések:

10. Kérjük a Tisztelt Szakértőt, hogy szíveskedjék megvizsgálni és megválaszolni, hogy az Alperes által biztosított szoftver forráskód verziója megegyezik-e azzal a 2010. július 8-a és augusztus 3-a között elérhető változattal, aminek működéséről a Felperes a periratokhoz becsatolt videofelvételt készítette, és amit a Felperes sérelmez.

11. Megállapítható-e az Szjt. 16. § (6) szerinti jogosulatlan felhasználás tekintettel arra, hogy

- az alperesi szoftver szerzőjeként korábban megjelölt III. r. alperes a felperesi szoftver felhasználási jogosultságával nem rendelkezett;
- a II. r. Alperes nem volt jogosult harmadik személy részére felhasználási engedélyt adni;
- a II. r. Alperes a végfelhasználói licenz szerződés 3.3-as pontja alapján köteles volt a szoftver működésének megfigyelése útján szerzett információt bizalmasan kezelni és azt nem közölhette a III. r. Alperessel;
- a II. r. és III. r. Alperesek együttesen, mint szerzőpáros, nem rendelkeztek a felperesi szoftver felhasználási engedélyével;
- két korábbi szakértői vélemény két különböző elemzési módszerrel arra a véleményre jutott, hogy alperesi és felperesi szoftver hasonlósága túlmegy a hasonló funkcionalitás által megszabott követelményekből szükségszerűen következő hasonlóságokon és az alperesi szoftver a felperesi szoftver ismerete nélkül nem jöhetett volna létre;
- az Szjt. 16.§ (1) szerint „A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére”.

12. Tekintettel arra, hogy a szerzői jog a mű egyéni jellegét védi és a II. r. alperes szakértőhöz intézett kérdései az egyéni jelleg vizsgálatán keresztül értelmezhetőek, illetve, hogy alperesi érvelés egyik sarkalatos pontja, hogy mindkét szoftver azonos jogszabályok által szabályozott adminisztrációt hajt végre, kérjük a szakértőt, hogy a mű egyéni jellege alapján megválaszolható kérdéseket egy harmadik azonos jogszabályi háttér alapján, de függetlenül fejlesztett szoftverrel való összehasonlítása alapján válaszolja meg. Ilyen szoftver egy Cég (cím) egészségügyi szoftvere.

Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) 8. § (1) bekezdése szerint „a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)”, az eljáró tanács a megkeresés, illetve a megkereséshez csatolt dokumentumok alapján hozta meg szakvéleményét. Annak érdekében, hogy a megkeresésben megjelölt kérdésekre az eljáró tanács szakvéleményt tudjon hozni, a Rendelet 8.§ (1) bekezdésének megfelelően – a kirendelő törvényszék útján – arra kérte a peres feleket, hogy a vitatott szoftvereket bocsássa rendelkezésére. A kérésnek mindkét peres fél eleget tett.

Ad 1) A szakértői vizsgálat elkészítéséhez a felperesi program (a továbbiakban: „Felperesi szoftver”) esetében a forráskód, a futó kód és a minta adatbázis állt rendelkezésre. Az alperesi program (a továbbiakban: „Alperesi szoftver”) esetében a java fejlesztési alapú webes felületen elérhető kód, a felhasználói dokumentáció, a program – nem beazonosítható verzióját – demonstráló videófelvétel, továbbá az Alperes által a szakértő testület számára biztosított webes hozzáférés állt rendelkezésre.

Az eljáró tanács a programok vizsgálata után megállapította, hogy azok hasonló megjelenítési megoldással dolgoznak, ennek köszönhetően a vizuális megjelenés, a képernyőkön szereplő adatok, a menürendszer, az elnevezések feliratai lényegében azonosak.

Az eljáró tanács megállapította továbbá, hogy a két program túlnyomó részt azonos adatokat tárol, de az adatok tárolását eltérő adatbázis szerkezetben oldják meg, illetve eltér a programok adatszervezési módszere is. A vizuális azonosságok ellenére tehát a programok részben eltérő mezőnevekkel, mezőhosszúságokkal, adattípusokkal operálnak.

Ad 2) Annak érdekében, hogy egy újonnan létrehozandó program grafikus interfészét egy korábban létrehozott szoftver mintája alapján alakítsák ki, nincsen szükség a korábban létrehozott számítógépi programalkotás forráskódjának, tárgyi kódjának vagy dokumentációjának ismeretére. A korábbi program grafikus interfészének követéséhez kizárólag a korábban készített szoftver vizuális ismerete nélkülözhetetlen.

Az azonos funkciót megvalósító szoftverek esetén gyakran tapasztalható jelenség, hogy a grafikus interfészek (vagyis a szoftvernek a számítógépes képernyőn megjelenő részei) nagymértékben hasonlítanak egymásra, az egyes funkciókat nagyon hasonló néven teszik elérhetővé, az adatokat nagyon hasonló csoportosításban mutatják meg. Ennek oka elsősorban az, hogy a különböző szoftverek közötti váltást elősegíti, ha az igénybevevők csekély ráfordítással (tanulással) képesek a gyakorlatban is elkezdni az új szoftver használatát. A grafikus felületek hasonlósága még szembetűnőbb azokban az esetekben, amikor a kezelendő, megjelenítendő adatokat (vagy azok túlnyomó többségét) olyan jogszabályok, szakmai normák határozzák meg, amelyekhez a szoftverfejlesztőknek alkalmazkodniuk kell.

Adatok tömeges kezelését szolgáló szoftverek esetében a grafikus interfészek általában – és a jelen per tárgyát képező szoftverek esetén is – csak minimális, a megoldandó funkcióhoz szorosan igazodó, a megjelenített adatok közötti eligazodást legjobban elősegítő grafikát tartalmaznak.

A grafikus interfész jogi oltalmával – egyebek mellett – foglalkozott az Európai Bíróság *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany kontra Ministerstvo kultury* ügyben (C-393/09. számú ügy) hozott ítéletében. Ebben az ítéletben az Európai Bíróság kimondta, hogy a *„felhasználói felület nem minősül a számítógépi program 91/250 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett kifejezési formájának, és következésképpen ezen irányelv alapján nem részesülhet a számítógépi programok szerzői jogi egyedi védelmében”*. Az Európai Bíróság azt is megállapította, hogy a *„grafikus felhasználói felület műként részesülhet szerzői jogi védelemben, ha az a szerző saját szellemi alkotása”*, arról ugyanakkor, hogy a grafikus felület önálló grafikai műként védelem alatt áll-e, egyedi vizsgálat alapján lehet csak döntést hozni. Mindebből az következik, hogy a grafikus felhasználói felület nem a szoftver részeként áll védelem alatt, így önmagában a szoftver szerzői jogi védelméből nem lehet következtetést levonni arra vonatkozóan, hogy a grafikus felhasználói felület védelem alatt áll-e.

A konkrét ügy vonatkozásában az eljáró tanács megvizsgálta a számára átadott szoftverek grafikus interfészét, és azt állapította meg, hogy a grafikus interfészek a megvalósítandó funkciókhoz, illetve a kezelendő adatokhoz igazodnak, és nem rendelkeznek olyan egyéniséggel, illetve eredetiséggel, amely alapján azok – grafikai műként – szerzői jogi védelmet élvezhetnének.

Ad 3) Az eljáró tanács a vizsgálat alapján azt állapította meg, hogy a futó kódok eltérőek, más kezelési technikájúak, az alkalmazott megoldások szolgai másolata, szerzői jogi felhasználása kizártnak tekinthető. A leglényegesebb eltérést az jelenti, hogy míg a Felperesi szoftver egy kliens szerver architektúrájú megoldás, mely lokális helyről futtatható, az Alperesi szoftver egy internetes szerverről futtatható alkalmazás, amely webes technológiákra épít. A teljesen eltérő megközelítésből következően a két program forráskódja nem egyezhet meg, vagyis az egyik rendszerből a másik rendszer szoftvertechnikailag nem hozható létre.

A két program túlnyomórészt azonos funkciót lát el, azok időbeliségéből – illetve a peranyagból – pedig arra lehet következtetni, hogy az Alperesi szoftver fejlesztői megismerhették, illetve részletesen tanulmányozták a Felperesi szoftver funkcionalitását, és e tudás birtokában hozták létre saját alkalmazásukat. A funkciókat azonban az Alperesi szoftver alkotója nem egy azonos fejlesztéstechnológia keretében, hanem egy attól gyökeresen eltérő, másik szoftverfejlesztési megoldással valósította meg.

Ad 4) Az eljáró tanács a peres felek kérdéseit alább válaszolja meg.

Ad 5) Az eljáró tanács az 5. sorszámú kérdésre a szakvélemény végén válaszol.

Ad 6) Az eljáró tanács további észrevételt nem kíván tenni.

Ad 7) Az eljáró tanács megvizsgálta a Felperesi szoftvert és megállapította, hogy az a szerzői jogi törvény által oltalmazott egyéni számítógépi programalkotásnak minősül. Az eljáró tanács számára olyan adat nem áll rendelkezésre, amely alapján megkérdőjelezhető lenne a szoftver eredetisége, ilyen utalás továbbá a peres felek által sem került megemlítésre az eljárások során.

Ad 8) A megkeresés három paraméter, a (i) funkcionalitás, a (ii) jogszabályi környezet és a (iii) programnyelvre tekintettel kéri annak vizsgálatát, hogy az Alperesi szoftver a felperesi szoftverhez képest önálló, eredeti alkotásnak minősül-e.

Ad i) Az Európai Bíróság a SAS Institute Inc. kontra Word Programming Ltd. (C-406/10. számú) ügyben foglalkozott a funkcionalitás kérdésével. Ítéletében az Európai Bíróság azt állapította meg, hogy *„sem a számítógépi program funkcionalitása, sem a számítógépi program keretében, a program bizonyos funkcióinak a használata céljából alkalmazott programnyelv és adatfájlformátum nem minősül e program kifejezési formájának”*. Az Európai Bíróság ítéletében hangsúlyozta, hogy a számítógépes funkciók önmagukban azért nem állhatnak védelem alatt, mivel az végső soron a technikai haladást, az ipari fejlődést akadályozná.

Ahogy az SZJSZT 27/13-as számú szakvéleményében rögzítette, „az SZJSZT korábban több ízben foglalkozott már a számítógépi programalkotások szerzői jogi védelmével összefüggő kérdésekkel. E döntésekből kiemelést érdemelnek az SZJSZT 20/04 és 38/04 számú ügyek, amelyek hangsúlyozták, hogy a számítógép programalkotások önálló szerzői jogi alkotásként való minősülése, illetve önálló védelme akkor is fennállhat, ha két vagy több

számítógépi program funkciójában, eredményében hasonló vagy akár teljesen azonos. Ha a program nem más program szolgálja másolata, hanem megformáltságában eredeti jegyeket mutat fel, szerzőjének egyedi (saját) teljesítménye, akkor szerzői jogi védelem alatt áll. Ezt a levezetést támasztja alá az a külföldi jogeset is, melyre a szerzői jogi törvény kommentárja (A szerzői jogi törvény magyarázata; Complex Kiadó Kft; Budapest, 2006; szerk: Gyertyánfy Péter; p. 304.) is hivatkozik. A konkrét ügyben a szoftverfejlesztő egy légitársaság számára készített helyfoglalási rendszert, de a felek között az együttműködés megszűnt. Ezt követően a légitársaság saját fejlesztésű programmal pótolta a szoftvert. Az új alkalmazás képernyőképei az összetéveszthetőségig azonosak voltak az előző szoftver esetén tapasztalttal, az ikonok nagy része hasonló, kis része pedig azonos volt, a két program továbbá azonos parancsokat is használt. A konkrét ügyben azonban a légitársaság soha nem ismerte meg az első program forráskódját, az új programnak továbbá a fájlstruktúrája is gyökeresen különbözött a régitől, vagyis a légitársaság önálló fejlesztési munkát végzett. A konkrét ügyben az említett körülmények (elsősorban a fájlstruktúra és a forráskód különbözősége) miatt a szerzői jogsértés nem volt megállapítható. És bár az alkalmazott képernyőtervek grafikai műként védelem alatt állhattak volna, de mivel a választott grafikai megoldások a konkrét funkciót minden egyediség nélkül tükrözték, a védelem feltételei nem teljesültek.”

Ahogy az SZJSZT 27/13-as szakvélemény is megállapította, a jelen ügyben eljáró tanács is hangsúlyozza, hogy nincsen annak szerzői jogi akadály, hogy különböző szoftverek azonos, vagy nagymértékben hasonló funkciókat valósítsanak meg. A szerzői jog ugyanis nem önmagában az egyes funkciókat oltalmazza, hanem annak egyedi megformálását, kifejezését. Ennek köszönhetően lehetséges az például, hogy külön szerzői jogi engedély nélkül biztosíthatják különböző szövegszerkesztő programok a betűméret, betűszín, margóvastagság... stb. átállításának lehetőségét. Kétségtől jelentős szellemi befektetést igényel egy-egy új szoftveres funkció kitalálása, a szerzői jog azonban csupán az egyes számítógépes funkciók konkrét, a szerző személyiségét is tükröző eredeti megvalósítását (az egyedi programkódot, a funkciót egyedi módon leíró dokumentáció szövegét, a funkciót megjelenítő egyedi ikont, mint grafikai művet) védi.

A fentieket követően az eljáró tanács azt állapítja meg, hogy bár a két vizsgálandó szoftver funkcionálisan igen jelentős hasonlóságot mutat, önmagában ez a körülmény nem alkalmas arra, hogy az Alperesi szoftver eredetiségét, egyediségét, vagyis annak szerzői jogi oltalmát kizárja.

Ad ii) A szoftverek funkcionális műnek minősülnek, melyek esetében a szerző célja elsősorban nem valamilyen esztétikai élmény nyújtása, hanem valamilyen funkció ellátása. Ha a szoftverfejlesztő a megvalósítandó funkciók soráról nem önállóan dönt, úgy szűkül az keret, amelyen belül az alkotó a személyiségét megjelenítheti. Különösen igaz ez abban az esetben, amikor a szoftverfejlesztő kezét jogszabályok, illetve jogszabálynak nem minősülő szakmai normák kötik meg, ebben az esetben ugyanis csak arra van lehetősége a szerzőnek, hogy a kötött funkciókészlet egyedi megformálásában jelenítse meg személyiségét.

A peres felek egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a szoftverek elsődleges célja, hogy elősegítsék egy közösségi ellátásban tevékenykedők munkáját. A peranyagban említett jogszabályok, illetve a közösségi ellátást felügyelő állami szerv által meghatározott, jogszabálynak nem minősülő előírások részletesen meghatározzák a közösségi ellátásban résztvevők feladatait, az elvégendő vizsgálatokat, illetve rögzítik a nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettség teljesítési módját is.

Jelen ügyben a szoftverfejlesztő szabadságát számos külső körülmény, ezek között is

elsődlegesen a közösségi ellátásra vonatkozó kiterjedt szabályozási háló korlátozza, ebből adódóan jelentősen – lényegében a kódra és a dokumentációra – csökken annak lehetősége, hogy a szerző személyisége művében megjelenjen.

Ad iii) Önmagában az alkalmazott programnyelv alapján nem lehetséges eldönteni, hogy egy program eredeti-e. Ha az újonnan létrehozott szoftver egy korábbi program fordításának minősül, úgy az egyes kódsorok között ugyan nem lesz azonosság, a fordítás útján létrehozott szoftver azonban – híján a szerzői jogi törvény által megkövetelt eredetiségnek – nem élvezhet önálló védelmet. Az eljáró tanács azonban azt is megjegyzi, hogy az Alperesi szoftver nem tekinthető a Felperesi szoftver fordításának, amit megfelelően igazol önmagában az, hogy a két programot tökéletesen eltérő struktúrában alkották meg (a felperes egy önálló telepítést igénylő ún. stand-alone – vagyis központi szerver nélkül futtatható – alkalmazást, míg az alperes egy webes környezetben működő, önálló telepítést nem igénylő, de központi szerver nélkül nem futtatható programot).

A fentiek figyelembevételével az eljáró tanács azt állapítja meg, hogy az Alperesi szoftver nem fordítás útján jött létre, a kétségtől megkérdőjelezhető nagyfokú funkcionális azonosság ellenére a Felperesi szoftverhez képest önálló, eredeti alkotásnak minősül.

Ad 9) Az eljáró tanács megítélése szerint a Felperesi szoftverben szereplő adatsor nem áll önálló szerzői jogi oltalom alatt. Adatsor alatt az eljáró tanács a szoftverben kezelt adatok összességét értette. Az eljáró tanács e körben jelzi, hogy fel sem merülhet az adatsornak az Szjt. 7.§-a szerinti gyűjteményes műként való védelme, mivel az adatsorba felvett adatok túlnyomó többségét jogszabályok, illetve jogszabálynak nem minősülő hatósági rendelkezések határozzák meg, ebből következően pedig az adatok összeválogatása nem rendelkezhet az önálló védelemhez szükséges egyéniséggel, eredetiséggel. Az adatok (adatkategóriák) elrendezésére, szerkesztésére (vagyis az adatszerkezetek esetében) alkalmazott megoldás nem haladja meg a nyilvánvaló sorrendet, illetve az szorosan illeszkedik ahhoz az informatikai környezethez, amelyben az adatok megjelennek.

A fenti okok miatt nem élvez önálló szerzői jogi oltalmat a Felperesi szoftverben használt egyetlen adattípus vagy adatkategória sem. Az eljáró tanács e körben hangsúlyozza, hogy a szerzői jog senki számára nem biztosít monopóliumot egyes emberi tulajdonságokhoz kapcsolódó adatok (pl. magasság, súly, hallás minősége) kezelésére.

A jogszabályokat az Szjt. 1.§ (4) bekezdése kifejezetten kizárja a védett művek köréből.

A Felperesi szoftverben alkalmazott adatgyűjtési, illetve mérési módszereket az Szjt. 1.§ (6) bekezdése kifejezetten kizárja a védett művek köréből.

A Felperesi szoftverben alkalmazott szoftverfunkciók vonatkozásában az eljáró tanács korábban már rögzítette álláspontját. Ez úgy foglалható össze röviden, hogy önmagukban a szoftverekben megvalósított funkciók (például mentés, új adatlap igénylése, adatrögzítés... stb.) soha nem élvez önálló szerzői jogi védelmet, ilyenkor csak az adott funkció egyéni, eredeti megvalósítása (tehát maga a kód, vagy a funkciót bemutató dokumentáció) rendelkezik.

A Felperesi szoftverben alkalmazott megjelenítési módok a grafikus interfész részét képezik, mely vonatkozásában az eljáró tanács korábban már ugyancsak rögzítette álláspontját. Ez úgy foglалható össze röviden, hogy a grafikus interfész nem tekinthető a szoftver megjelenítési formájának és ezért szoftverként nem, csupán – annak jogszabályi feltételeinek teljesülése

esetén – grafikai műként állhat önálló szerzői jogi oltalom alatt. A Felperesi szoftver vizuális megjelenése ugyanakkor szorosan követi a megvalósítandó funkciókat, igazodik a megjelenítési környezethez és a hasonló szoftverekben alkalmazott megoldásokhoz, ezért összességében sem rendelkezik olyan egyediséggel, eredetiséggel, amely önálló szerzői jogi védelmet biztosítana számára.

Ad 10) Az eljáró tanács álláspontja szerint egy futó szoftverről készített videófelvételből önmagában nem lehet megállapítást tenni a forráskód vonatkozásában, így a kérdés megválaszolásához elegendő információ nem állt az eljáró tanács rendelkezésére. Az ugyanakkor kijelenthető, hogy a videón rögzített megoldás vizuálisan egyezik azzal a változattal, amelyhez a peranyag részeként az eljáró tanács számára hozzáférést biztosítottak, és mely fejlesztési technológiájában nem egyezhetett meg a Felperesi szoftverrel, már a videó készítésekor sem.

Ad 11) Az eljáró tanács álláspontja szerint a számára átadott iratok és adatok alapján szerzői jogi jogsértés nem állapítható meg.

III. rendű alperes a per iratai alapján valóban nem rendelkezett a Felperesi szoftver felhasználási jogaival, de az eljáró tanács álláspontja szerint a per iratai alapján III. rendű alperes nem végzett olyan tevékenységet, amelyhez a Felperesi szoftver vagyoni jogaival rendelkezős személytől szerzői jogi engedélyt kellett volna kérnie.

II. rendű alperes a per iratai alapján valóban nem volt jogosult harmadik fél számára felhasználási engedélyt adni, de az eljáró tanács álláspontja szerint a per iratai alapján ilyen tevékenységet nem is végzett.

II. rendű alperes a Felperesi szoftver felhasználásával valóban elfogadta a „Licenc és garancia feltételek – Végfelhasználói licenc szerződés szoftverre” elnevezésű dokumentum (a továbbiakban: „Felhasználási szerződés”) tartalmát, a 3.3. pont Felperes által hivatkozott rendelkezése azonban szerzői jogilag irreleváns, a szerzői jog rendszerében az nem értelmezhető.

Az Sztj. 42.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a felhasználási szerződés kötelező eleme a mű felhasználásra vonatkozó engedély, és az engedély fejében fizetendő díj kikötése, de – következően az Sztj. 42.§ (2) bekezdéséből – felek a felhasználási szerződés tartalmát szabadon állapítják meg, és az Sztj. felhasználási szerződésekre vonatkozó rendelkezéseitől egyező akarattal eltérhetnek, ha az eltérést az Sztj, vagy más jogszabály nem tiltja. Az Sztj. 3.§-a szerint azokban a kérdésekben azonban, amelyeket az Sztj. nem szabályoz, a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az idézett jogszabályhelyekből az következik, hogy felek a felhasználási szerződésben, élve szerződési szabadságukkal, szabadon állapíthatnak meg feltételeket, melyek közül egyes feltételekre a szerzői jogi szabályozást, másokra pedig az általános polgári jogi rendelkezéseket kell alkalmazni. Önmagában tehát az a körülmény, hogy egy szerződéses kikötés egy felhasználási szerződésben kerül megállapításra, nem következik, hogy az adott feltételre a szerzői jogi szabályokat kell alkalmazni.

A Felhasználási szerződés jellegét tekintve *vegyes* szerződés, melyben a szerzői jogi kikötések és a szerzői joginak nem tekinthető, a polgári jog általános szabályai szerint megítélendő szabályok is szerepelnek. A fentiekből következően a szerzői jogilag releváns rendelkezések esetén az Sztj. szabályait kell alkalmazni, a szerzői jogilag irreleváns

rendelkezések esetén a Ptk. szabályai az irányadóak. A Felhasználási szerződésben például nyilvánvalóan szerzői jogilag releváns rendelkezés a szoftver bérletbe adásának tilalmára vonatkozó 3.5. pont, miközben szerzői jogilag irreleváns például az a 4.1. pont, amelyben Felperes szavatosságot vállal a szoftver megfelelő működésére.

A fentiek előre bocsátását követően az eljáró tanács megvizsgálta a Felhasználási szerződés 3.3. pontjának hivatkozott részét, és megállapította, hogy a menüpontokra, almenük működésére vonatkozó információk harmadik – érvényes szerzői jogi engedéllyel nem rendelkező – személyekkel való megosztása szerzői jogi felhasználást nem valósít meg, e tevékenységet (ti. a menüpontokra, almenük működésére vonatkozó információk átadását) az Szjt. nem szabályozza, vagyis e tevékenységre nem az Szjt. hanem a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Annak vizsgálata azonban, hogy a Felhasználási szerződés említett kikötése megfelel-e az általános polgári jogi szabályoknak, továbbá, hogy az említett tevékenységet II. rendű Alperes elkövette-e, és ha igen, úgy e magatartása következményeként milyen általános kötelmi igényekkel kell szembesülnie – lévén, hogy azok szerzői jogi relevanciával nem rendelkeznek – meghaladja az eljáró tanács kompetenciáját.

Végül: a II. rendű Alperes rendelkezett a Felperesi szoftver bizonyos felhasználási jogával, melynek kereteit a Felhasználási szerződés szabályozta. Ugyanakkor az eljáró tanács megítélése szerint sem II. sem III. rendű Alperes nem végzett olyan tevékenységet, melyhez Felperestől szerzői jogi engedélyt kellett volna kérnie.

Ad 5) Az eljáró tanács egyetért a polgári eljárásban kirendelt szakértő azon véleményével, mely szerint „az adatszerkezetek közötti nagymértékű hasonlóság, és a helyenkénti azonosság, ugyanakkor a programok számítástechnikai értelemben és megjelenésükben is teljesen különbözőek, azaz implementáció (forráskód szintű megvalósítás) szinten eltérnek egymástól. A tételes összehasonlítás, azaz a kérdések tartalma, csoportosítása és sorrendjük, beleértve az apró, akár jelentéktelen, de nem szükségszerű azonosságok alátámasztották, hogy Alperesi szoftver készítője a Felperesi szoftverkérdései alapján írta meg sajátját.” Az eljáró tanács a polgári eljárásban kirendelt szakértő azon megállapításával is egyetért, hogy a „kérdések 90%-ban valóban olyan jogszabályi követelményeket, illetve az Intézet által összeállított törzslapokat követnek, amelyek alapvetően determinálják egy ilyen jellegű program adatszerkezetének specifikációját. (...) Alperes, amikor nagy arányban átvette a kérdéseket alapvetően a munkatársi és számítástechnikai együttműködést igénylő program specifikáció elkészítésének munkáját spórolta meg és nem a szoftvert jellemző tudományos módszert vagy algoritmust másolt le.” Végül az eljáró tanács egyetért a polgári eljárásban kirendelt szakértő azon felperesi kérdésre adott válaszával is, mely szerint a „forráskódok hasonlósága fel sem merült, a szerzői jogok megsértése kizárólag az adatszerkezetre, azaz a kérdések tartalmára és a választási lehetőségekre vonatkozik(...).”

A szakértő ugyanakkor az adatszerkezetre vonatkozó szerzői jogi vizsgálat eredményét nem rögzítette szakvéleményében. E vizsgálatot az eljáró tanács elvégezte, és azt állapította meg, hogy sem az adatszerkezet, sem más vonatkozásában nem igazolható olyan felhasználás, amelyhez alperesnek felperestől szerzői jogi engedélyt kellett volna kérnie.

Az eljáró tanács egyetért továbbá a büntetőeljárás alatt kirendelt igazságügyi informatikai szakértő által jegyzett 095/2010 számú szakvélemény azon megállapításával, amely szerint a „fentiekben ismertetett hasonlóságok (adatbázis tartalommal és sorrenddel egyező képernyők, egyező hibák) mennyisége és milyensége miatt egyértelműen kizárható, hogy két egymástól függetlenül kifejlesztett szoftveralkotás lenne a Felperesiszoftver és az Interneten elérhető Alperesi szoftver.”

Az eljáró tanács ugyanakkor jelen szakvéleményében kimutatott okok miatt nem ért egyet a büntetőeljárás alatt kirendelt igazságügyi informatikai szakértő azon véleményével, mely szerint „egyértelműen megállapítható, hogy az Interneten elérhető Alperesi szoftver megjelenési formájában és tartalmában mutat olyan jelentős azonosságokat és hasonlóságokat a Felperesi szoftverrel, amely alapján a szerzői jogsértés megállapítható”. Az igazságügyi informatikai szakértő véleményét elsősorban arra alapozta, hogy a két szoftver lényegében azonos adatokat kezel, a megvalósított funkcionalitás és a grafikai interfészek pedig nagyfokú hasonlóságot mutatnak. Mint arra az eljáró tanács rámutatott, álláspontja szerint e paraméterek önmagukban nem elegendők a szerzői jogsértés megállapításához, elsősorban azért, mivel e kérdésekben a Felperesi szoftver sem rendelkezik a szerzői jogi oltalomhoz szükséges egyéniséggel, eredetiséggel. Az eljáró tanács a hatályos szerzői jogi szabályozásból és az Európai Bíróság hivatkozott ítéleteiből arra a következtetésre jutott, hogy az Alperesi szoftver fejlesztője – bár számos tekintetben a Felperesi szoftverre támaszkodott – olyan felhasználást nem valósított meg, amelyhez a felperesi szoftver vagyoni jogaival rendelkező személytől szerzői jogi engedélyt kellett volna kérnie.

Budapest, 2014. január 22.

dr. Novák Tamás
a tanács elnöke

dr. Békés Gergely
a tanács előadó tagja

Mamuzsics Gábor
a tanács szavazó tagja